

QONUN USTUVORLIGI VA INSON MANFAATLARINI TA'MINLASH - YURTIMIZNI RIVOJLANTIRISH VA AHOLI FAROVONLIGI

Qadirbergenov Aydos Abatovich

Ajiniyoz nomidagi Nukus Davlat Pedagogika Instituti

Magistratura 2-bosqichi magistranti

Annotatsiya: Maqolada mustaqillik ne'mati yurtimizda amalga oshirilgan ma'naviy islohotlar, shaxs begonalashuvini oldini olishda hamda jamiyat taraqqiyotida bu islohotlarning ahamiyati tahlil qilingan. . Mustaqil O'zbekiston Konstitutsiyasining qabul qilinishi, milliy qadriyatlarimiz, adolatli fuqarolik jamiyati, demokratik huquqiy davlat qurish, bozor munosabatlariga o'tish yo'llari, Konstitutsiyamizning bosh yo'nalishi - insonni va uning hayotini ulug'lash ekanligini, inson va uning hayoti, eriknligi, sha'ni, qadrqimmati hamda boshqa daxlsiz huquqlari oliy qadriyat hisoblanishini yoritishga bag'ishlanadi.

Kalit so'zlar: Demokratiya, Konstitutsiya, qadr-qimmat, erkinlik, huquq, burch, islohot, shaxs kamoloti, tafakkur, mafkuraviy immunitet, jamiyatning axborotlashuvi, erkinlik, ma'naviy meros.

Tadqiqot jarayonida Kadrlar tayyorlash milliy dasturi, Ta'lim to'g'risida qonun, Sh.Mirziyoev asarlari hamda internet manbalaridan foydalanildi. Maqolani yozish davomida nazariy-deduktiv xulosa chiqarish, analiz va sintez, mantiqiylik tamoyillari qo'llanildi.

Konstitutsiyaning ikkinchi bobi xalq hokimiyatchiligiga doir munosabatlarni tartibga soluvchi normalarni o'z ichiga oladi. Binobarin, 7-modada "Xalq davlat hokimiyatining birdan –bir manbaidir", deyiladi. Ya'ni, davlat hokimiyatining chinakam egasi–O'zbekiston xalqi. O'zbekistonda davlat hokimiyati xalq manfaatini ko'zlab va Konstitutsiyamiz hamda qonunlarimiz vakolat bergan idoralar tomonidangina amalga oshiriladi. O'zbekiston xalqi nomidan faqat u saylagan Oliy Majlis va Prezidenti ish olib borishi mumkin.

Konstitutsiyaning 32-moddasida O'zbekiston Respublikasining fuqarolari jamiyat va davlat ishlarini boshqarishda bevosita hamda o'z vakillari orqali ishtirok etish huquqiga ega ekanliklari qonuniy ravishda belgilab qo'yildi. Ushbu normaga ko'ra fuqarolar o'z siyosiy faolliklarini saylovlar va referendumlarda ovoz berib, shuningdek davlat organlari faoliyati ustidan jamoatchilik nazoratini rivojlantirish va takomillashtirish yo'li bilan davlat hokimiyati ishlarini boshqarishda bevosita hamda o'z vakillari orqali ishtirok etadilar.

Fuqarolarimizning Konstitutsiyaning 35-moddasida belgilab qo'yilgan vakolatli davlat organlariga, muassasalariga yoki xalq vakillariga ariza, taklif va shikoyatlar

bilan murojaat qilish huquqini ta'minlash maqsadida murojaatlarni ommaviy uchrashuvlar orqali qabul qilish jarayoni keng miqyosda amalga oshirilmoqda. Bugungi kunda fuqarolarimiz mansabdorlar oldiga emas, balki mansabdor shaxslarning o'zlari xalqimiz oldiga borib, mahallalarda, ular istiqomat qilayotgan hududlarda vujudga kelgan muammolarni echimini topib, ularni ijobiy hal qilib berishmoqda. "Xalq davlat organlariga emas, davlat organlari xalqqa xizmat qilishi kerak" degan prinsip barcha bo'g'indagi rahbarlar faoliyatida asosiy shiorga aylanmoqda.

Mamlakatimiz mustaqillikka erishgandan so'ng o'z oldimizga asosiy maqsad sifatida —Ozod va obod Vatan, erkin va farovon hayot barpo etish g'oyasini belgilab oldik. Bu xalqni davlatdan va o'z-o'zidan begonalashuvini bartaraf etishdagi birinchi qadam bo'ldi. Insonlarda yangicha tafakkurni shakllantirish maqsadida bir qator ishlarni amalga oshirish vazifasi belgilab olindi. Islohot samarasi uni anglagan jamiyat va insonlar uchun bo'ladi albatta.

Mamlakatni har tomonlama rivojlantirish davlatning funksiyasi hisoblanib, bu albatta maxsus islohotlar yordamida amalga oshiriladi. Yurtimizda amalga oshirilayotgan keng ko'lamli islohotlar markazida bosh omil sifatida inson turadi.

Istiqbol yillarida yurtimizda amalga oshirilgan ma'naviy islohotlarning butun qamrovini ko'rsatish, ma'naviy sohadagi o'zgarishlar samaralarining mustaqil taraqqiyotimizda tutgan o'rni va ahamiyatini, qolaversa, istiqboldagi vazifalarimizning mazmun-mohiyatini to'liq ochib berish bilan cheklanib qolmasdan, bu islohotlarni munosib davom ettirish oldimizda turgan vazifalardan biridir. Zero, —Ma'naviyat —uzluksiz harakatdagi jarayondir. Fikr, tafakkur, his-tuyg'u tinim bilmaganidek, ularning mahsuli o'laroq ma'naviyat ham doim o'zgarish va yangilanishda bo'ladi[10].

Asosiy Qonunimizning 36 moddasidagi "Har bir shaxs mulkdor bo'lishga haqli" yoki 53-moddasida mustahkamlab qo'yilgan " Xususiy mulk boshqa mulk shakllari kabi daxlsiz va davlat himoyasidadir" degan normalari hayotga tadbiiq etilib, O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzurida Tadbirkorlik sub'ektlarining huquqlari va qonuniy manfaatlarini himoya qilish bo'yicha vakil instituti o'z faoliyatini amalga oshirilmoqda.

Shu nuqtai nazardan olib qaraganda davlatimizning bosh maqsadi, bu aynan Harakatlar strategiyasi ustuvor yo'nalishlarida belgilangan. Fuqarolarning huquq va erkinliklarini ishonchli himoya qilish kafolatlarini ta'minlash, sud-huquq tizimida qonuniylikni yanada mustahkamlash, yuridik yordam va xizmat ko'rsatish tizimini takomillashtirish, aholi bandligi va real daromadlarini izchil oshirish, sog'liqni saqlash tizimini takomillashtirish, xotin-qizlarning ijtimoiy-sièsiy faolligini oshirish, arzon uy-joylar barpo etish kabi vazifalarni bajara borib, insonni farovon yashashini ta'minlash, uni ijtimoiy muhofaza qilish, bir so'z bilan aytganda "Harakatlar strategiyasidan -

Taraqqiyot strategiyasi sari” degan tamoyil asosida “Inson-jamiyatdavlat” degan yangi tamoyilni hayotga keng tadbiiq qilishdan iborat. Konstitutsiyaning hayotimizdagi oʻrni va ahamiyati nihoyatda kattadir. Rivojlangan demokratik davlatlarda hech bir fuqaro, hech bir shaxs oʻz ijtimoiy shaxsiy hayotini, oʻz qonuniy manfaatlarini himoya qilishni Konstitutsiyasiz tasavvur eta olmaydi. Barchamiz kundalik hayotimizda Konstitutsiya belgilab bergan normalarga tez-tez murojaat qilib turamiz. Chunki, aynan Qomusimizdagina insonning haq-huquqlarini himoya qilish ishonchli ravishda kafolatlangan. Shuning uchun Konstitutsiya qoidalarini puxta oʻrganish, uni bilish va hurmat qilish zarur.

Yangi Oʻzbekistonda erkin va mustaqil fikrlaydigan, uning ijtimoiy-siyosiy hayotida faol ishtirok etadigan, oʻz soʻzini aytishga qodir yoshlarimiz uchun ham bu Qomus kundalik hayotlarida asosiy dasturulamal boʻlib xizmat qiladi.

REFERENCES

1. Oʻzbekiston Respublikasining Konstitutsiyasi. – T.: Oʻzbekiston, 2020.
2. Davlat tili haqida (yangi tahriri). Oʻzbekiston Respublikasining Qonuni.– T.: Oʻzbekiston, 1997.
3. Kadrlar tayyorlash milliy dasturi. – T.: Sharq, 1997.
4. Taʼlim toʻgʻrisida. Oʻzbekiston Respublikasining Qonuni. – T.: Oʻzbekiston,
5. Mirziyoev Sh.M. Erkin va farovon, demokratik Oʻzbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz. – T.: Oʻzbekiston, 2016.
6. Karimov I.A. Oʻzbekiston XXI asr boʻsagʻasida: xavfsizlikka tahdid, barqarorlik shartlari va taraqqiyot kafolatlari. Toshkent. Oʻzbekiston.1997. 226-bet
7. Oʻzbekiston Respublikasining —Korrupsiyaga qarshi kurash toʻgʻrisidagi 2017-yil 3-yanvardagi Qonuni —Xalq soʻzill gazetasi.
8. Karimov I.A. Oʻzbekiston XXI asr boʻsagʻasida: xavfsizlikka tahdid, barqarorlik shartlari va taraqqiyot kafolatlari. Toshkent. Oʻzbekiston.1997. 212-bet
9. Farhodjon Anvarjon Ogli Ibrohimov. Taʼlim muassasalarida huquqiy taʼlimtarbiyaning zarurati. Academic Research in Educational Sciences, 362-367